

BREU RESUM DE LA TESI DOCTORAL

L'objectiu d'aquest estudi ha consistit bàsicament en fer un anàlisi sobre un fenomen emergent actualment en la nostra societat com és la utilització de videocàmeres. Concretament, la videovigilància i el control de les garanties constitucionals. La violència al carrer i la progressiva inseguretat ciutadana ha dut a les forces policials, i fins i tot a molts establiments públics i privats, a la necessitat d'utilitzar mitjans de prevenció i controls cada vegada més sofisticats. Malgrat aquest interès, la utilització d'aquests mitjans tecnològics tan avançats de vigilància al carrer ha causat perplexitat i impotència per part de la ciutadania per l'afectació tan directe que aquests causen sobre els drets fonamentals. Si bé a nivell teòric aquest problema sembla haver-se resolt amb l'existència d'una sèrie de garanties que introdueix la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, per la qual es regula la utilització de videocàmeres per part de les forces i cossos de seguretat en llocs públics i el seu desenvolupament reglamentari; a nivell pràctic existeixen conceptes jurídics indeterminats i es produeixen buits legals per donar resposta a una sèrie de conflictes que es plantegen i que s'analitzaran en aquest estudi.

Pel que fa a la metodologia seguida en aquest estudi, cal assenyalar que s'ha realitzat des d'una perspectiva multidisciplinària. En primer lloc, s'ha analitzat el fenomen de la videovigilància des d'una perspectiva sociològica, per valorar l'impacte i fins i tot l'adequació d'aquestes tècniques en el moment social actual. Així mateix, s'ha dedicat una part important de l'estudi a la disciplina administrativa, per analitzar el règim de les autoritzacions que s'atorguen per al funcionament de les videocàmeres i per examinar la naturalesa dels òrgans inclosos la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost i la seva normativa de desenvolupament. El dret constitucional ocupa també una part destacada en aquest treball, sobretot per analitzar la incidència que té l'ús d'aquestes noves tecnologies sobre els drets fonamentals i per concretar els límits que han d'existir en la intervenció pública de les forces i cossos de seguretat. Així mateix, s'ha abordat el fenomen de la videovigilància des de la vessant del dret processal, en tant que s'analitza la validesa i l'eficàcia de la prova videogràfica en el procés penal a través de la jurisprudència més destacada del Tribunal Constitucional i del Suprem. Per últim, s'ha realitzat un breu estudi sobre dret comparat a França, Itàlia i el Regne Unit, analitzant les similituds i diferències entre els seus models.

BREVE RESUMEN DE LA TESIS DOCTORAL

El objetivo de este estudio ha consistido básicamente en la realización de un análisis sobre un fenómeno emergente actualmente en nuestra sociedad como es la utilización de videocámaras. Concretamente, la videovigilancia y el control de las garantías constitucionales. La violencia en la calle y la progresiva inseguridad ciudadana ha llevado a las fuerzas policiales e incluso a muchos establecimientos públicos y privados a la necesidad de utilizar medios de prevención y controles cada vez más sofisticados. A pesar de su interés, la utilización de estos medios técnicos tan avanzados de vigilancia en la calle ha causado perplejidad e impotencia a la ciudadanía por la afectación tan directa que causan sobre los derechos fundamentales. Si bien a nivel teórico este problema parece haberse resuelto con la existencia de las garantías que ofrece la Ley orgánica 4/1997, de 4 de agosto, por la que se regula la utilización de videocámaras por parte de las fuerzas y cuerpos de seguridad en lugares públicos y su desarrollo reglamentario, a nivel práctico existen conceptos jurídicos indeterminados y se producen vacíos legales para dar respuesta a los conflictos que se plantean y que se analizarán en este estudio.

Por lo que respecta a la metodología seguida en este estudio, cabe señalar que se ha realizado desde un punto de vista multidisciplinar. En primer lugar se ha analizado el fenómeno de la videovigilancia desde una perspectiva sociológica, para valorar el impacto e incluso la adecuación de estas técnicas en el momento social actual. Así mismo, se ha dedicado una parte importante de este estudio a la disciplina administrativa, para analizar el régimen de las autorizaciones que se otorgan para el funcionamiento de las videocámaras y para examinar la naturaleza de los órganos incluidos en la Ley orgánica 4/1997, de 4 de agosto y su normativa de desarrollo. El derecho constitucional ocupa también una parte destacada en este trabajo, sobre todo porque pretende analizar la incidencia que tiene el uso de estas nuevas tecnologías sobre los derechos fundamentales y porque concreta los límites que han de existir en la intervención pública de las fuerzas y cuerpos de seguridad. Así mismo, se ha abordado el fenómeno de la videovigilancia desde la perspectiva del derecho procesal, en tanto que se analiza la validez y eficacia de la prueba videográfica en el proceso penal a través de la jurisprudencia más destacada del Tribunal Constitucional y del Supremo. Por último, se ha realizado un breve estudio sobre derecho comparado en Francia, Italia y el Reino Unido, y se han analizado las similitudes y diferencias entre sus modelos.

DOCTORAL THESIS OVERVIEW

The object of this study is to analyse an emergent phenomenon common in today's society –the use of video-cameras and closed-circuit television (CCTV). In particular, the study focuses on video-surveillance and the control of constitutional warranties. Due to increasing violence and lack of safety in city streets, police forces, and even public institutions and private commercial establishments, have felt the urge to use state-of-the-art crime prevention measures. The use of sophisticated technology in streets, though, has been received with perplexity and a feeling of helplessness by the population, who believe such measures directly affect fundamental rights. Theoretically, in Spain, this problem seems to have been solved with the passing of a constitutional law (Ley orgánica 4/1997, 4 August), which regulates the use of video-cameras by police and security forces in public spaces. In practice, however, there exist unclear legal concepts and gaps in legislation which fail to give an answer to some conflicts which are presented and analysed in this study.

As far as methodology is concerned, it must be pointed out that this is a cross-disciplinary study. Firstly, the video-surveillance phenomenon has been analysed from a sociological perspective in order to determine its impact, as well as the suitability of such techniques in present-day society. An important part of the study is devoted to administrative issues, analysing permission granting for the operation of video-cameras and examining the nature and functioning of the organisms included in the above mentioned law (Ley orgánica 4/1997, 4 August). Constitutional law plays an important role in this study, especially when examining the effect new technologies have on fundamental rights and stating the limits there should exist on public intervention of police and safety forces. Moreover, the video-surveillance phenomenon has also been approached from the perspective of procedural law, examining the validity and efficiency of video evidence in court in the light of the most important jurisprudence of Constitutional and Supreme Courts. Finally, a comparative law research has been carried out, which compares the schemes in France, Italy and the UK and focuses on their differences and similarities.